Érkeznek az első írások felszabadulási pályázatunkra

A Délmagyarország Szerkesztősége április 4-én hirdette meg a lap *felszabadulási cikkpályázatát.* Olvasóink körében élénk visszhangot váltott ki ez a kezdeményezés, mert már az első hetekben is többen beküldték írásukat. Leírta emlékeit a felszabadulás napjairól *Kiss* Sándor (Pozsonyi utca 6.), *özv. Süli* Mihályné (Hajós utca 4/a), *Nagy* Sándor (Délceg utca 21.), de még Budapestről is kaptunk kéziratot. *Váradi* István (VI. Rudas L. utca 13.) itt élt abban az időben és ő is megírta emlékeit lapunknak, sőt, egy verssel is nevezett a pályázatra.

Valószínű, hogy a pályázat egyszeri meghirdetésére nem figyelt fel mindenki, aki kedvet érezne a részvételre, ezért most megismételjük annak feltételeit.

Hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére olvasóinknak szóló pályázatot írtunk ki. *A pályázat témája: a felszabadulás emléke, a béke és a szabadság első örömei, a felszabadítókkal való találkozás élményei, a magyar—szovjet barátság emlékezetes személyes epizódjai.* Egyaránt szólhatnak az írások saját emlékekről vagy másokkal megtörtént esetekről, beküldhetnek eredeti, ismeretlen dokumentumokat. *Bármilyen műfajú lehet az írás 100 gépelt soros terjedelmen belül.*

A beérkező kéziratokat *„Felszabadulási pályázat"* felcím alatt közöljük majd, s az írásokat számozzuk is, hogy olvasóink is szavazhassanak a lezáráskor megjelenő szavazólappal.

A pályázaton *a szerkesztőség és az olvasók díjait adjuk ki.* A szerkesztőségi zsüri 1000, 800 és 600 forintos díjak sorsáról dönt; az olvasók szavazatai a 600, 500 és 400 forintos jutalmakat ítélik oda.

A pályázat eredményét 1969. október 11-i lapunkban ismertetjük.

Részt vehet pályázatunkon lakóhelyétől függetlenül minden olvasónk, aki nem hivatásszerűen foglalkozik írással, újságírással. Kollektívák — szocialista brigádok, honismereti szakkörök, ifjúsági szervezetek stb. — munkáját is szívesen várjuk.

A pályázati cikkeket legkésőbb *szeptember 21-ig fogadjuk el,* teljes névvel és címmel. A folyamatos megjelentetés érdekében azonban kérjük a pályázókat, minél előbb küldjék be, *Délmagyarország Szerkesztősége, Szeged, Sajtóház* címre, a borítékon ezzel a felirattal: *„Felszabadulási pályázat".*

Szép szándékokért

Fesztiválok előtt az ÉDOSZ „Szeged" együttes

A *Kiváló Együttes* címet is elnyerte tavaly az ÉDOSZ „Szeged" néptáncegyüttes, mely közel másfél évtizede egyedüli — méltó reprezentánsa Dél-Alföld színes-varázsos népművészetének. Az utóbbi hónapokban keveset hallottunk felőlük, így *Jäger* Ernőtől, az együttes Szocialista Kultúráért Érdeméremmel kitüntetett vezetőjétől arról érdeklődtem, miért marad el szokásos évi nagyszínházi műsoruk is.

— Hogy évről évre egész estét betöltő nagyszabású, közönségigényes, ugyanakkor friss, új programmal álljunk elő, sajnos szűkösek a lehetőségeink. A betanult számok érési idejére is gondolnunk kell, ezért elhatároztuk, legközelebb csak jövőre lépünk pódiumra a nagyobb nyilvánosság előtt, de valóban reprezentatív, ünnepi műsorral. 1970-ben tartjuk ugyanis az együttes fennállásának másfél évtizedes jubileumát.

— *A társulat zenekari gondokkal küzd, s amióta vezető primásunk, a tehetséges, fiatal Rajta János megvált az együttestől, komoly gondot okoz a táncosok, népdal- és nótaénekesek kísérete.*

— Zenekarunk valóban gyengélkedik, de hamarosan megoldást találunk. Részint *dr. Mihálka* György szerződtetésével már jó kezekben tudjuk a zenei részleg szakmai irányítását, részint új primásunk, *Konkoly* Ferenc hamaros visszatérésével, aki korábban már játszott nálunk. Nehezen kapunk zenészeket, a vendéglátó előnyösebb anyagi feltételeivel bajos konkurálni. Ezért zömmel idősebbeket, nyugdíjasokat foglalkoztatunk. Sürgető viszont a zenekar erősítése: egyre stabilabb szólistagárdánk gyakorta ad önálló műsort, ősszel pedig látványos bemutatkozásra készülünk a Juhász Gyula Művelődési Központban. Próbákra *ide* sikerült behozni a citerásokat is Sándorfalváról. Fejlődésük érdekében feltétlenül szerencsés ez, közelebb kerülnek a kollektívához, többször számíthatunk rájuk. Talán kevesen tudják, hogy *Jancsó* Miklós filmjében, a *Fényes szelek*ben is játszottak *Budai* Sándornak, a népművészet mesterének vezetésével.

— *Végül néhány szót a táncosokról, akikre épül az együttes, és a jövő terveiről.*

— A régiek változatlan lelkesedéssel dolgoznak, az utánpótlás viszont megcsappant. Az őszi tehetségkutatásnál szép számmal jelentkezettekből úgy 10—15 maradt, akik megszerették a néptáncot, s akik vállalják ezért az izzasztó próbák, nehézségek ódiumát. Manapság a sikerért még amatőr együttesekben is alaposan meg kell dolgozni. Ami pedig a terveket illeti, a nyári szakszervezeti bemutatón természetesen ott leszünk, aztán a balatonföldvári fesztiválra utazunk, majd Budapesten, az ÉDOSZ-központban adunk teljes műsort. Idén jobbára szegedi élelmezési üzemekben léptünk fel. Viszont körülményesen jutunk el a járás és megye művelődési otthonaiba, ahol pedig lenne közönségünk. De hát az utazás nem olcsó mulatság, s a helyieknek is olcsóbb, ha ottani beat-zenekart fogadnak — ezzel a divattal pillanatnyilag a népművészet sem versenyezhet. Mint a környéken egyedüli csoport, felelősnek érezzük magunkat a néptáncmozgalomért, s ez a felelősség határozza meg munkánkat, ad kedvet, erőt, ambíciót a küszöbönálló feladatokhoz. Ezért fáradozunk *Lutor* Gyulával, a Szocialista Kultúráért Érdeméremmel kitüntetett művészeti vezetőnkkel, koreográfusunkkal, s az egész kollektívával együtt; szép szándékaink megvalósításáért.

Nikolényi István

Új perspektíva

Mezőgazdasági termelésünk és a földgáz

Új perspektívának nevezik a tudomány emberei a földgáz megjelenését a mezőgazdaságban. Olyan új lehetőségnek, amely akkor jelent meg, amikor az állami gazdaságokban és a tsz-ekben mind nagyobb gondot jelent a fűtésre, szárításra, keltetésre stb. szükséges energia előteremtése.

A kérdés felvetése időszerű. Nemrégiben 45 megyei, köztük 19 szegedi, illetve járási nagyüzem szolgáltatott adatokat a Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézetnek egy tanulmány elkészítéséhez az új energiahordozó mezőgazdasági hasznosításának lehetőségeiről.

Az említett tanulmány előkészítői sokoldalú elemzéssel. hazai, valamint szovjet, holland és amerikai tapasztalatok alapján, mint a jelenleg legolcsóbb energiaforrást ajánlják a földgázt a mezőgazdaságnak.

Elsősorban a zöldségtermesztést említik, ahol a palántanevelés, a hajtatás, a dísznövény-termesztés, valamint a fűszerpaprika utóérlelés-szárítás, továbbá a hagyma hőkezelése nagy energiafogyasztással jár. A gyümölcstermesztésben aszalásra, szörpök készítésére, szeszfőzésre és gyomtalanításra, a szántóföldi növénytermesztésben pedig a szálas és a szemes takarmányok szárítására használják a földgázt világszerte. Igen nagy energiafogyasztó a modern állattenyésztés is. Mind emellett ma már sorra építik a különböző melléküzemeket, hűtőtárolókat, műhelyeket, irodákat, szociális épületeket, ahol a gáz igen sokféle célra alkalmazható.

A felhasználók egyik fő kérdése természetesen a költségekre vonatkozik. A kísérleti intézetben Németh József termelésfejlesztési osztályvezető irányításával elkészített Bács-Kiskun, Békés, valamint Csongrád megyékre vonatkozó tanulmányban az eddigi legáltalánosabban használt energiaforrások, a szén és gázolaj költségeit hasonlítják össze a földgáz költségeivel. A borjúnevelő, a sertésfiaztató és a csibenevelő energiakiadásait egybevetve kiderült, hogy a fűtési költség földgázzal a legkisebb. Íme a táblázat:

	Szén	Gázolaj	Földgáz
Borjúnevelő 144 fh.			
Évi össz. kalória mennyiség 1000 Kcal	270 229	270 229	270 229
1000 Kcal energia költsége Ft	0,16	0,22	0,07
Fűtési költség Ft	43 237	59 450	18 916
Fiaztató 30 fh.			
Évi össz. kalória mennyiség 1000 Kcal	115 370	115 370	115 370
1000 Kcal energia költsége Ft	0,16	0,22	0,07
Fűtési költség Ft	18 459	25 381	8 076
Csibenevelő 10 000 fh.			
Évi össz. kalória mennyiség 1000 Kcal	485 261	485 261	485 261
1000 Kcal energia költsége Ft	0,16	0,22	0,07
Fűtési költség Ft	77 642	106 757	33 966

Figyelemre méltóak a növénytermesztésben végzett ezirányú gazdaságossági számítások is. Jellemző, hogy a forrólevegős lucernalisztörlésben a földgáz felhasználásával egy mázsa termék 27,9, a szemes kukorica szárításban pedig 2,7 forinttal olcsóbb, mintha gázolajat használnának.

Figyelembe véve a gázvezetéktől való távolságot és az egyes üzemek helyzetét, jelenlegi és a közeljövőben várható igényeit, a tudományos kutatás szakemberei mindenekelőtt a szegedi Felszabadulás, a forráskúti Haladás, a sándorfalvi Új Élet, a szatymazi Béke és Finn—Magyar Barátság, valamint a tápéi Tiszatáj Tsz-t találták alkalmasnak a földgáz bekapcsolására.

Ezek a nagyüzemek kivétel nélkül a földgázvezeték vonalában vagy annak közvetlen közelében vannak. Jelenlegi berendezettségük és 1970-ig várható beruházásaik alapján nagy energiafogyasztók. Egységes, szállítási és tárolási gondokat nem igénylő, olcsó energiaforrást kínál számukra a szegedi gázmező. Az erre vonatkozó kalkulált számítások valamennyi érintett és a gáz bekapcsolására javasolt gazdaságra elkészültek. A szegedi Felszabadulás Tsz-ben a kommunális létesítmények, a garázs és a gépműhely mellett a kertészetben, az üvegházban valamint szárító üzemben, hizlaldában, fiaztatóban, tejházban, borjúnevelőben és nagy befogadó képességű hűtőházban használhatják a földgázt. Hasonlóan megnevezik a tanulmány készítői a többi tsz-ben is a megfelelő ágazatokat, telepeket, az évi földgáz szükségletet, valamint a kalkulált költségeket. Jellemző, hogy a szegedi Felszabadulás Tsz évi igénye a felmérés szerint több mint 6 és fél millió köbméter. A kalkulált összes költség valamivel több mint 4 millió forint.

Vidékünkön a földgáz minden más energiahordozónál nagyobb mennyiségben, felhasználható állapotban van. Nagyüzemi alkalmazása azonban még csak az iparban kezdődött meg. Nem kétséges, hogy nálunk is gazdaságos mielőbb áttérni az új fűtőanyagra.

Kaczúr István

Nyugtatás

— Ez lesz ugyanis az első operációm...

MOLNÁR KÁROLY

A látható LÉGIÓ

6. EGY LITER VÍZ EGY SZÁZADNAK

Tompán morajlott a föld. Ezer és ezer pata rohant lefelé a dombhátról. Meglódultak a mexikóiak.

Veszedelmesen közeledtek. Már a sík terepen vágtáztak a lovak.

Ötven méter választja el egymástól az ellenfeleket. Már csak negyven. A légiósok várnak.

— Tűz! Tűz! — kiáltják a légiósok altisztjei. A négyszög egyik oldala, amely éppen szemben áll a mexikóiakkal, hirtelen megmozdul. Féltérdre ereszkednek a katonák. Izgalom nélkül céloznak, akárcsak a gyakorlaton. Egyszerre szólalnak meg a fegyverek.

Óriási kavarodás. Az egyik ló úgy dől össze, mintha mind a négy lábát egyszerre törték volna el. Mellette egy másik felágaskodik, azután összerogy. A korbácsos mexikói a melléhez kap, az aki két pisztolyából tüzelt, fegyvereit az égre emeli, értelmetlenül szórja az ólmot, de az is lehet, hogy a félelem elvette az eszét. Lovak és emberek a földön. Felbomlik a rend.

Ez már értelmetlen akadályverseny. Az újabb lovasoknak halott és sebesült társaikon kellene átugratniuk, ha tovább akarnak haladni.

Újra hangzik a francia altisztek vezényszava:
— Tűz! Tűz!

Véres kavarodás. Gazdátlan lovak rohangálnak. Sebesült mexikóiak tántorognak.

Francia oldalon semmi veszteség. Ha csak azt nem számítjuk, hogy a két teherhordó öszvér a lövöldözéstől megvadult és nyerítve elügetett a mexikóiak távolodó lovai után.

Keselyűk keringenek Cameron fölött. Olyan alacsonyan, hogy egy hatéves fiú kővel eltalálhatná őket.

Kürt szól, olyan halkan, hogy Danjou csak azt hiszi képzelődés. Maine tizedes azonban harsányan jelenti:

— Támadás a domboldalról, százados úr...

— Porzik a vidék. Kaktuszok dőlnek el, szikladarabok gurulnak le és meglódulnak a mexikói lovasok. Két makacs ellenfél került szembe egymással.

Most a légiósok még közelebb engedték a lovasokat és könnyen lepuffantották őket.

Pocsék rosszul lőttek a mexikóiak. Sok lovas pedig kardjával a levegőbe csapdosott, kellő szitok és átok kíséretében, úgy viselkedtek, mint akik egyszerűen nem értik, miért nem jutnak a franciák közelébe.

Felváltva vezényeltek a légiós század altisztjei:

— Tűz! Tűz!

Összeomlott a mexikói támadás.

Elcsendesedett minden, a mexikóiak elvonultak, elhordták sebesültjeiket és összefogták a száguldozó lovaikat.

A légiósok élő négyszöge előtt új színt kapott a fű. Óriási sötét foltok. Az első csata nyomán feketék, a második után még csak vörösek. Az egyoldalú csata nyomai.

Danjou felhasználta a szünetet és átgondolta százada helyzetét. A levegő óráról órára forrósodott, egyre inkább elviselhetetlenebbé vált. Katonái még árnyékba sem húzódhattak, mert fák nem voltak a közelben. Azon a dombháton, ahonnan a mexikóiak már kétszer rohamra indultak, ott zöldellt néhány kaktusz, de a terepnek azt a részét szilárdan tartotta megszállva az ellenség. Fokozta a francia tiszt gondjait az is, hogy embereinek a kulacsát reggel már nem töltethette meg vízzel és az öszvérek megvadulása miatt az utolsó számottevő tartalékot is elveszítették.

— Elfoglaljuk a haciendát — mondta a tiszt az altisztjeinek. — A falak mögött védekezünk.

Gyanakodva néznek körül a légiósok a hacienda udvarán. Pillanatok alatt átkutatják, mert azzal a lehetőséggel is számolnak, hogy ellenséges katonák rejtőztek el. A romok azonban elhagyatottak, csak gyíkokat és kígyókat találnak a szétszedett kocsik óriási kerekei alatt.

Danjou haározottan adja ki a parancsait:

— Egy raj álljon az egyik kapuhoz... egy másik helyezkedjék el a másik kapuhoz... Mielőtt elindultok, kiosztom a maradék italunkat.

A százados az övéről leakaszt egy kulacsot. Felemeli a magasba, hogy mindenki jól lássa.

— Ennyi az egész készletünk — mondja a tiszt. — Egy liter. Mindenki igyon belőle.

Sok nem juthatott egy embernek. De mindenki ivott.

A két raj elindult a kapukhoz. Tíz légiós viszont ott helyezkedett el, ahol a haciendát körülvevő fal kövei szétgurulva a földön hevertek.

— Ezt a rést biztosítani kell. Mindenáron — szólt a százados. — Két raj szállja meg a hacienda lakószobáit. A század maradéka legyen az udvarban. Tartalékként.

Morzicki őrmesternek fontos szerep jutott. Ő felmászott a tetőre, onnan figyelte és azonnal jelentette a mexikóiak minden mozdulatát.

Kilenc óra öt perc az idő. Egy parlamenter jelent meg a hacienda előtt. Már messziről hatalmas fehér kendőt lobogtatott és felkiáltott a tetőre. Szavait Morzickihoz intézte, nyilván azért, mert csak őt látta, mert a többiek biztos védelmet nyújtó fedezék mögé rejtőztek.

— Franciák! — kiáltotta a parlamenter. — Adjátok meg magatokat. Mi túlságosan sokan vagyunk. Minden harc értelmetlen... Semmi értelme az ellenállásnak. Milan ezredes garantálja az életeteket.

Danjau felszólt Morzickihez:

— Intsen őrmester, hogy a parlamenter távozzon. A harcot folytatjuk.

Az őrmester szó nélkül teljesíti a parancsot. A mexikói megfordul és visszaindul a csapatához.

— Eltávozott a parlamenter — jelenti Morzicki.

— Mi katonák vagyunk. A kötelességünk, hogy harcoljunk — mondja a százados. — A diplomaták dolga a tárgyalás. Őrmester, jöjjön le a megfigyelőállásából.

(Folytatjuk.)

Autós feleség

A férj némi aggodalommal nyújtja át a slusszkulcsot feleségének, aki el akarja vinni az autót, és így figyelmezteti:

— Idefigyelj, drágám! Ha kijössz valahonnét, beülsz a kocsiba és rémülten látod, hogy a kocsiból kilopták a volánt, a gázpedált, a fékpedált és a kuplungot, akkor ne kiabálj tolvajt és ne rohanj a rendőrségre, hanem ülj át szépen a hátsó ülésről a vezetőülésre.